

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 22. maijā
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepri. dok. Nr.:	9282/23
Temats:	Padomes secinājumi par humānās palīdzības finansējuma deficīta novēršanu

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par humānās palīdzības finansējuma deficīta novēršanu, kas apstiprināti Padomes 3950. sanāksmē 2023. gada 22. maijā.

PADOMES SECINĀJUMI

PAR HUMĀNĀS PALĪDZĪBAS FINANSĒJUMA DEFICĪTA NOVĒRŠANU

1. Padome pauž dziļas bažas par strauji pieaugošajām globālajām humanitārajām vajadzībām laikā, kad samazinās humanitārā telpa, ieilgst konflikti, palīdzība tiek politizēta un palielinās klimata pārmaiņu izraisīta neaizsargātība, un atkārtoti apstiprina savu apņemšanos īstenot principiālu un efektīvu humanitāro rīcību. Vairāk nekā 350 miljoniem cilvēku visā pasaulē ir vajadzīga dzīvību glābjoša humānā palīdzība, kas ir par 20 % vairāk nekā 2022. gadā un par 40 % vairāk nekā 2021. gadā. Vairāk nekā 100 miljoni cilvēku ir piespiedu kārtā pārvietoti, un 43 miljoni cilvēku 51 valstī ir uz bada robežas. Padome atzīmē, ka nesenie aicinājumi sniegt humāno palīdzību globālā līmenī nodrošināja tikai pusi no nepieciešamā finansējuma, un pauž dziļas bažas par pieaugošo plaisu starp aplēstajām vajadzībām un finansējumu, tostarp aizmirsto krīžu gadījumā.
2. Padome pauž satraukumu par cilvēku ciešanu apmēru, starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, cilvēku dzīvības un cieņas zaudēšanu, tostarp vardarbību pret civiliedzīvotājiem un civilās infrastruktūras apzinātu un mērķtiecīgu iznīcināšanu visā pasaulē, piemēram, Ukrainā Krievijas agresijas kara rezultātā. Padome arī pauž dziļas bažas par kara postošajām globālajām sekām, jo tā rezultātā ir saasinājusies globālā pārtikas krīze, un atkārtoti pauž apņemšanos atbalstīt globālo pārtikas un uztura nodrošinājumu, tostarp, izmantojot ANO Melnās jūras graudu iniciatīvu un ES un Ukrainas solidaritātes joslas.
3. Padome atkārtoti uzsver ES un tās dalībvalstu būtisko lomu humanitārās rīcības atbalstīšanā visā pasaulē, par ko liecina Eiropas Humānās palīdzības foruma izveide, un atgādina 2021. gada secinājumus par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par ES humanitāro rīcību: jaunas problēmas, tie paši principi, un pieņem zināšanai Eiropas Parlamenta 2021. gada rezolūciju par jauniem ES humanitārās rīcības virzieniem.

4. Padome uzsver, ka steidzami jānovērš pieaugošā plaisa starp humanitārajām vajadzībām un resursiem, pastiprinot centienus trijos savstarpēji saistītos un savstarpēji pastiprinošos virzienos: palielināt un paplašināt humanitārās rīcības resursu bāzi, uzlabot humānās palīdzības sistēmas efektivitāti un lietderību un samazināt humanitārās vajadzības.

I. PALIELINĀT UN PAPLAŠINĀT HUMANITĀRĀS RĪCĪBAS RESURSU BĀZI

5. Padome uzsver, ka visā pasaulē ir jāmobilizē papildu finansējums humānajai palīdzībai un jāpanāk līdzsvarotāka finansēšanas struktūra, kuras pamatā ir tradicionālo, jauno un potenciālo līdzekļu devēju, labdarības fondu, privātā sektora, kā arī citu attiecīgo ieinteresēto personu resursi.
6. Padome ņem vērā dalībvalstu apņemšanos nodrošināt papildu finansējumu humānajai palīdzībai. Padome turpinās darbu, lai nodrošinātu ilgtspējīgāku un līdzsvarotāku humānās palīdzības finansējuma sadalījumu no dažādām dalībvalstīm, un aicina Komisiju katru gadu sagatavot par to ziņojumu. Padome atkārtoti apstiprina ES kolektīvo apņemšanos līdz 2030. gadam nodrošināt vismaz 0,7 % no kopējā NKI kā OAP un mudina dalībvalstis turpināt centienus novērst humānās palīdzības finansējuma deficītu, sniedzot ieguldījumu tādā līmenī, kas atbilst to finanšu līdzekļiem, un nodrošinot, ka pienācīga daļa, piemēram, 10 % no to OAP, tiek atvēlēta humanitārajai rīcībai, pamatojoties uz esošajām humanitārajām vajadzībām.
7. Padome mudina ES un tās dalībvalstis uzlabot dialogu un stiprināt kontaktus ar valstīm, kurām ir ekonomiskais potenciāls uzņemties lielāku atbildību par lielāku un prognozējamu uz vajadzībām balstītu humānās palīdzības finansējumu, jo īpaši ESAO un G20 valstīm, piemēram, jautājumu par humanitāro rīcību sistemātiski apspriežot dialogos ar trešām valstīm un humānās palīdzības jautājumus regulāri iekļaujot visu līmeņu divpusējo sanāksmju darba kārtībā. Starptautisko humanitāro tiesību un humanitāro principu ievērošanas veicināšana ir neatņemama daļa no kontaktu veidošanas pasākumiem, kuru mērķis ir paplašināt līdzekļu devēju bāzi.

8. Padome aicina dalībvalstis un Komisiju veicināt privātā sektora, tostarp labdarības fondu, iesaisti un mudina īstenot centienus veidot partnerības starp humānās palīdzības un privāto sektoru. Padome arī mudina dalībvalstis un Komisiju izpētīt inovatīvas finansēšanas pieejas, lai iesaistītu visas ieinteresētās personas.

II. UZLABOT HUMĀNĀS PALĪDZĪBAS SISTĒMAS EFEKTIVITĀTI UN LIETDERĪBU

9. Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt palīdzības sniegšanas efektivitāti un lietderību, lai optimizētu pieejamo resursu izmantošanu, un apstiprina nozīmi, kāda ir tikai uz vajadzībām balstītai pieejai, kā arī pārredzamai un principos balstītai prioritāšu piešķiršanai dažādās humanitārajās krīzēs. Padome atzinīgi vērtē svarīgo lomu, kāda efektīvas koordinācijas un vajadzību novērtēšanas nodrošināšanā ir ANO sistēmai, īpaši ANO Humānās palīdzības koordinācijas birojam (*OCHA*) un citām ANO aģentūrām, tostarp centienos nodrošināt vajadzību nopietnības analīzes salīdzināmību dažādās krīzēs, saiknes veidošanā starp vajadzību novērtēšanu un reaģēšanas pasākumu plānošanu un kvalitātes nodrošināšanā ar neatkarīgas pārraudzības palīdzību, kas ļaus līdzekļu devējiem piešķirt finansējumu, pamatojoties uz vajadzībām.
10. Padome atzīst kvalitatīvas finansēšanas (proti, daudzgadu un elastīgas finansēšanas) nozīmi efektīvas un lietderīgas humanitārās rīcības nodrošināšanā. Elastīga finansēšana ļauj ātri paplašināt mērogu reakcijai uz steidzamām vajadzībām un nodrošina darbības pēctecību krīzēs, kas vairs nav uzmanības centrā. Šajā sakarā Padome tāpēc mudina dalībvalstis un Komisiju palielināt savas elastīgās finansēšanas līmeni, proti, tādām finansējumiem, kas vai nu nav iezīmēti, vai arī nav saistoši iezīmēti, atbilstīgi Lielās vienošanās saistībām. Padome turklāt atgādina par Lielās vienošanās sanāksmi par kvalitatīviem finansēšanas rezultātiem, kurā tika pausta apņemšanās palielināt daudzgadu humānās palīdzības finansējumu par 30 %, atzīstot, ka daudzgadu finansējums arī varētu stiprināt vietējās spējas un noved pie labākiem rezultātiem no skarto iedzīvotāju viedokļa, jo īpaši ieilgušās krīzēs.

11. Padome atzīst svarīgo lomu, kāda ir vietējiem un valsts aktoriem, tostarp sieviešu vadītu organizāciju iesaistei un līderībai efektīvas humanitārās rīcības sekmēšanā, tām darbojoties kā priekšposteņa palīdzības sniedzējiem, kuri ir pieejami pirms ārkārtas situācijām, to laikā un pēc tām. Attiecīgi Padome mudina dalībvalstis un Komisiju uz ciešāku sadarbību ar vietējām organizācijām saskaņā ar Lielās vienošanās apņemšanos vismaz 25 % humānās palīdzības finansējuma pēc iespējas tiešā veidā nodot vietējiem vai valsts aktoriem, vienlaikus atbalstot spēju stiprināšanu un jēgpilnu, iekļaujošu vietējo aktoru līdzdalību visu līmeņu lēmumu pieņemšanā visās programmas cikla stadijās, un ar gandarījumu atzīmē Komisijas norādījumus par lokalizāciju.
12. Padome uzsver humānās palīdzības loģistikas potenciālu efektīvākā un lietderīgākā humānās palīdzības sniegšanā. Padome mudina dalībvalstis un Komisiju izmantot inovatīvas pieejas, lai vēl vairāk kāpinātu humanitārās rīcības efektivitāti, tostarp, izmantojot Lielās vienošanās satvaru. Padome mudina humānās palīdzības sektoru, tostarp līdzekļu devējus, turpināt izstrādāt un atbalstīt stratēģisku pieeju loģistikai.

III. HUMANITĀRO VAJADZĪBU SAMAZINĀŠANA

13. Padome uzskata, ka visiedarbīgākais veids, kā galu galā atrisināt humānās palīdzības finansējuma deficītu, ir samazināt humanitāro vajadzību līmeni. Šajā kontekstā Padome uzsver, ka ir ilgtspējīgi jāpievēršas pamatcēloņiem, stiprinot humānās palīdzības, attīstības un miera saikni, sadarbojoties saskaņā ar Eiropas komandas pieeju un atbilstīgi, *inter alia*, saistībām Humānās palīdzības finansētāju deklarācijā par klimatu un vidi.
14. Padome norāda, ka galvenais humanitāro vajadzību izraisītājs joprojām ir bruņoti konflikti un ka cilvēku ciešanu izbeigšanai ir vajadzīgi politiski risinājumi. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir turpināt konfliktu novēršanas, mediācijas un iekļaujošas miera veidošanas centienus un pasvītrot, ka ir vajadzīga sistemātiskāka un koordinētāka pieeja humanitārajai diplomātijai.

15. Padome akcentē, cik svarīgi ES ārējās darbības centrā ir konsekventi nostādīt starptautisko humanitāro tiesību respektēšanu un ievērošanu un ar visiem pieejamajiem līdzekļiem to veicināt, un izceļ ārkārtīgi svarīgo uzdevumu – respektēt un aizsargāt civiliedzīvotājus atbilstīgi starptautiskajām humanitārajām tiesībām, saglabāt humanitāro telpu un nodrošināt humanitārā personāla drošību un neapdraudētību. Tā arī uzsver, ka par starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem ir jāprasa atbildība.
16. Padome uzsver, ka ir jānovērš un jāsamazina humanitārās vajadzības, ar humānās palīdzības, attīstības un miera saiknes pieeju vēršoties pret krīžu pamatcēloņiem, investējot katastrofu riska mazināšanā un gatavībā katastrofām, vienlaikus īstenojot dzimumvērtīgu pieeju un laicīgi stiprinot grūtībās nonākušo cilvēku noturību, tikmēr uzturot nediskriminējošu sociālo pamatpakalpojumu sniegšanu, tostarp sievietēm un meitenēm, jo īpaši ieilgušās un politiski sarežģītās humanitārajās krīzēs. Šajā kontekstā Padome mudina uz pastiprinātu dialogu starp humanitārās jomas aktoriem un miera un attīstības jomas aktoriem, sevišķi starptautiskajām finanšu iestādēm, lai panāktu drošu, stabilu, elastīgu un reaģējošu attīstības finansējumu stabilizācijai un iesaistei nestabilās un konflikta skartās valstīs, kuras saskaras ar ārkārtas humanitārajām situācijām.
17. Padome atkārtoti norāda, ka arvien lielāks humanitāro vajadzību virzītājfaktors ir klimata pārmaiņas. Padome mudina dalībvalstis un Komisiju izskatīt iespējas panākt visu finanšu plūsmu maksimālu iedarbību, izmantojot esošo finansēšanas kārtību, nolūkā labāk reaģēt uz klimata izraisītām humanitārajām krīzēm.
18. Padome atzīst, cik svarīgi ir rīkoties priekšlaicīgi attiecībā uz prognozētiem apdraudējumiem, lai novērstu vai samazinātu akūtu humanitāro ietekmi, pirms tie izraisa liela mēroga ārkārtas humanitārās situācijas. Šajā kontekstā un atbilstīgi ANO ģenerālsekretāra iniciatīvai par visiem pieejamu agrīnās brīdināšanas sistēmu ("*Early Warnings for All*" – *EW4All*) Padome uzsver, ka ir vitāli svarīgi paplašināt prognozējošu rīcību ar mērķi samazināt humanitārās vajadzības, tostarp, stiprinot sinerģijas starp humanitārās, attīstības un klimata jomas aktoriem.